

[Aksel Møller.]

De statistiske kendsgerninger er jo ikke væsentlig forandret siden da. Hvad er det så, han mener med denne udjævning, denne større lighed? Hvis det er mere end en talemåde, bliver det jo under de givne økonomiske forhold et angreb på mellemstandsindtægterne. Som det samlede skatte-tryk er, vil yderligere landvinding for den slags synspunkter, som statsministeren anlagde i søndags, føre med sig, at mellemstanden nu skal bære endnu større byrder, medmindre den højtærede statsminister vil forstås på den måde, at hans opfattelse af velfærdsstaten og hans partis opfattelse af velfærdsstaten støtter direktør Dalgaard's tanke om socialisering af virksomheder. Gør den det, synes jeg, den højtærede statsminister skulle sige til. I næste folketingsår skal vælgerne tage stilling på et eller andet tidspunkt. Vil man lade dem købe katten i sækken?

Løvrigt er ordet „velfærdsstat“ en dårlig betegnelse for det samfund, som socialdemokratiet vil opbygge, således som det hidtil er blevet fremstillet for os. Kald det „formynderstaten“, så kommer vi sandheden nærmere. Ingen kan nemlig med rette sige, at kun socialdemokratiet har befolkningens velfærd som mål for sin politik. Hvad ligger der i ordet velfærd? Hvad der er en velfærdssag for den ene, kan være det modsatte for den anden. Folket består nu engang af et stort antal enkelte mennesker, der hver for sig har sin drøm om lykken, hver sit mål at se hen til, og ingen af dem lever mere end een gang. Det er dem naturligvis magtpåliggende, at drømmen, hvad den end rummer, ja, selvom den kun er en drøm om materielle goder, et motorkøretøj, radio, fjernsyn, sommerhus, kolonihave eller bare en cykle, eller selvom den skulle være et ønske om kulturelle oplevelser — at drømmen da går i opfyldelse i dette liv. Det er derfor langt fra sikkert, at det har noget med mange menneskers velfærd at gøre, at man opkaster sig til formynder for deres liv fra vuggen til graven. Der er en anden politik. Den har til formål at gøre mennesker friere i forhold til statsmagten, friere i det hele overfor de kollektive organer, som menneskene af praktiske grunde har oprettet med det formål at tjene og ikke at herske. Inspirationen til folkestyret

var at finde i menneskets ønske om at gøre sig statsmagten underdanig, men mennesket er igen blevet den lille. Demokratiet har udstyret statens institutioner og organisationer med en sådan magtfuldkommenhed, at de borgerlige friheder er blevet begrænset, og det er derfor praktisk politik i dag at rive noget af den pigtråd ned, som hindrer det enkelte menneskes bevægelsesfrihed.

Den højtærede statsminister sagde forleden dag, at nu måtte det konservative folkeparti og venstre fortælle offentligheden, hvad de ville ændre på velfærdsstatens område. Måske nogen vil påstå, at strejkeret er et produkt af individualisme. Men det er længe siden, at arbejdskampen havde en sådan karakter, at den enkelte deltagers vilje var et vægtigt lod i vægtskålen. I samme udstrækning som strejkerne er blevet totale, reduceres den enkelte til et nummer i det samlede hele, en femhundre-tusindedel eller sådan noget lignende af organisationens vilje. Den arbejdskonflikt, som vi oplevede i marts og april, viste dog vel os allesammen, at strejker — og for den sags skyld også lockouter — er våben, som rammer i flæng, og som derfor bør høre fortiden til. Det er praktisk politik at finde midler til regulering af forholdet mellem arbejdere og arbejdsgivere. Lykkes det, skulle betingelserne for en produktionsstigning kunne tilvejebringes, men jeg erkender uden videre, at der til disse betingelser hører, at funktionærer og arbejdere har sikkerhed for at få en rundelig del af produktionsstigningen, når den er konstateret. Jeg erkender det, ikke blot fordi dette kunne synes nødvendigt for at vække interessen for produktionsfremmende forholdsregler, men også fordi mennesket ikke alene er et middel til produktion, men selve produktionens mål. Skal vi kunne undgå arbejdskampe, må vi se at finde frem til moderne lønningssystemer, hvor den enkelte kan aflønnes efter sin indsats og et levende interessefællesskab opbygges mellem ham og hans virksomhed. Vort land har mange arbejdsgivere, som ikke blot har forståelse for dette, men som også i praksis har gennemført foranstaltninger, der rummer vægtige svar på disse livsvigtige spørgsmål.

Men læg mærke til, at hvad der er opnået på disse områder, med udbyttedeling, bo-